

kodas 300563959, Liepų g. 15-12, 33121, Molėtai, tel. 8 652 10 906,
el. p. daiva.razguniene@gmail.com; adresas korespondencijai Parko g. 4, 33136, Molėtai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
Ministrei Pirmininkei
Ingridai Šimonytei
Ministrės Pirmininkės patarėjui
valstybės tarnybos klausimais
Vitui Vasiliauskiui
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
Ministrei
Agnei Bilotaitei
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
Ministrei
Gintarei Skaistei

2022-09-27 Nr. S-12

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR.VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ,
VIDAUS AUDITO TARNYBŲ IR JŲ VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ SANTYKIŲ
REGULIAVIMO ŠIUO METU VYKDOMOJE TEISĖKŪROJE**

Valstybės ir savivaldybių vidaus auditorių asociacija (toliau – ir VSVA) gavo iš premjerės I. Šimonytės patarėjo valstybės tarnybos klausimais V. Vasiliausko atsakymą, kuris verčia sunerimti dėl netinkamai identifikuojamų viešojo administravimo subjektų – Vidaus audito tarnybų ir jų teisinio statuso.

VSVA dar kartą atkreipia teisėkūros subjektų dėmesį į tai, kad projektuojant viešo administravimo funkcijas yra pažeisti Vidaus audito tarnybų interesai, teisės aktuose įtvirtinama viešosios finansų kontrolės subjektų – Vidaus audito tarnybų – diskriminacija kitų viešosios finansų kontrolės subjektų atžvilgiu, Vidaus audito teisinis statusas ir funkcijos neteisėtai priskiriami Ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio, vidaus administravimo ir / ar pan. funkcijoms, nors teisiškai teisingai Vidaus audito tarnybų funkcijos turi būti priskirtos „Valstybės valdymo sričiai": „Bendrosios valstybės funkcijos".

LR viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 projekte (pastaba: šio įstatymo projektas VRM pateiktas Vyriausybei kartu su LR valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektu) pateikiamas klaidinantis reguliavimas dėl viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos – vidaus administravimo. VSVA pateikia argumentus:

1. Administracinė teisė yra labai plati viešosios teisės šaka, viešojo administravimo teisinis pagrindas, reguliuojantis valdymo santykius. Administracinės teisės reguliavimo dalykas yra: 1) santykiai dėl vykdomosios valdžios institucijų formavimo; 2) santykiai susiję su vykdomosios valdžios institucijų kompetencijos nustatymu; 3) vidinio administravimo santykiai.

2. Viešasis administravimas – tai sukonkretinta administravimo veikla, susijusi su vykdomosios valdžios institucijų kompetencijos nustatymu ir skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti. Nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą (toliau – ir ES), ES teisė (ES sutartis, ES direktyvos ir reglamentai, ES Biudžeto Generalinio direktorato Aiškinamojo dokumento reikalavimai, Limos deklaracijos INTOSAI viešojo sektoriaus vidaus kontrolės standartų gairės, tarptautiniai vidaus audito standartai, imperatyvi viešosios finansų kontrolės subjektų sistema ir kiti teisiniai reikalavimai) įpareigoja viešojo administravimo subjektus, kitus viešuosius juridinius asmenis vykdyti visapusę vidaus kontrolę. Visapusiškumo principas įtvirtina, kad viešojo administravimo subjekto vadovas yra atsakingas už veiklos organizavimą, kad būtų pasiekti viešojo

administravimo subjekto tikslai, įvykdyti uždaviniai ir atliktos funkcijos. Todėl visi viešųjų juridinių asmenų, įskaitant viešojo administravimo subjektus, vadovai yra atsakingi už valdymo organizavimą ir vidaus kontrolę, kuri apima ir vidaus administravimą. VSVAA atkreipia dėmesį, kad viešojo administravimo subjektų vykdoma vidaus kontrolė, įskaitant vidaus administravimą, turi užtikrinti, kad siekiant strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų būtų laikomasi: 1) teisės aktų reikalavimų; 2) turto apsaugos nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų; 3) veiklos vykdymo pagal patikimus finansų valdymo principus grindžiamus ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu; 4) reikalavimų patikimai, aktualiai, išsamiai ir teisingai informacijai apie savo finansinę ir kitą veiklą. VSVAA pabrėžia, kad vidaus kontrolėje, įskaitant vidaus administravimą, pagal jiems nustatytas pareigas yra atsakingi visi viešojo administravimo subjekto darbuotojai ir valstybės tarnautojai, **išskyrus Vidaus audito tarnybas ir jų vidaus auditorius**, kurie turi skiriamuosius bruožus, kuriais Vidaus audito tarnybos skiriasi nuo kitų tarnybų ir padalinių, o būtent vykdo viešąją finansų kontrolę, kas reiškia, kad kontroliuoja valdymą ir vidaus kontrolės sistemą, įskaitant viešuosius finansus, kurie yra svarbus valdžios instrumentas valstybės valdyme, susijęs su valstybės interesais.

3. Vidaus audito tarnybos nėra struktūriniai vienetai, užtikrinantys valstybės ir savivaldybių institucijų darbą ir funkcijas. Vidaus audito tarnybos ir jų vidaus auditoriai būtent atlieka valstybės ir savivaldybių institucijų viešosios finansų kontrolės vidaus audito funkcijas. Minėtos tarnybos turi nepriklausomumą nuo vidaus kontrolės, įskaitant nuo vidaus administravimo, ir kontroliuoja vidaus kontrolės, įskaitant vidaus administravimą, veiklą, teikia dėl jos išvadas ir rekomendacijas aukščiausiai vadovybei, ir minėtų rekomendacijų pagrindu viešojo administravimo subjektai priima sprendimus (leidžia teisės aktus, tvirtina taisykles, reglamentus, tvarkas, keičia struktūrą ir t.t.). VSVAA kaip pavyzdį pateikia reguliavimą iš Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuostatų (*nauja redakcija nuo 2019-01-01 Nr. 1403, 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-31, i. k. 2018-22086, Suvestinė redakcija nuo 2022-01-01*), kuris atitinka ES teisinius reikalavimus: „Ekonomikos ir inovacijų ministerijos veiklos organizavimas. V skyrius Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vidaus administravimo kontrolė. <...> 30. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vidaus auditą atlieka Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius. <...>“.

4. VSVAA ragina teisėkūros subjektus atsisakyti LR viešojo administravimo įstatyme vidaus administravimo sąvokos, kadangi: 1) Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, viešojo administravimo subjekto veiklos organizavimo priemonės (nuostatai, reglamentai, dokumentų valdymas, tvarkos, taisyklės, personalo tvarkyba, informacinių sistemų plėtra ir t.t.) neišvengiamai yra vidaus kontrolės sistema ir jos priemonės, už kurias tiesiogiai atsakingi viešųjų juridinių asmenų vadovai ir pagal jiems pavestas funkcijas konkrečios institucijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, **išskyrus vidaus audito tarnybas ir vidaus auditorius**, kurie kaip minėta, išsaugo savo nepriklausomumą ir vykdo vidaus kontrolės sistemos ir rizikų vertinimą, apie kurį teikia išvadas ir rekomendacijas aukščiausiai vadovybei; 2) viešasis administravimas ir vidaus administravimas yra du skirtingi administracinės teisės dalykai; 3) pagal administracinės teisės normas vidaus administravimas yra sukonkretinta ne viešojo administravimo, bet viešųjų paslaugų teikimo įstaigų administravimo veikla, kuria užtikrinamas konkrečios institucijos (įstaigos, tarnybos, agentūros ar kitokios organizacinės struktūros) funkcionavimas (struktūros, personalo tvarkyba ir valdymas, turimų materialinių-finansinių resursų tvarkymas ir valdymas, informacinių technologijų plėtra ir pan.), kad ji galėtų tinkamai vykdyti jai priskirtus administravimo uždavinius. Būtent minėtų įstaigų administracijos atlieka vidaus administravimą. Vidaus administravimas būdingas ir privatinės teisės subjektams, kurių sąnaudų ir pelno teisingas priskyrimas gamybos ir administravimo veikloms yra susijęs su vidiniu administravimu ir gamybos / paslaugų teikimo veikla. Todėl LR viešojo administravimo įstatyme suregulavus sąvoką ne „vidaus administravimas“, bet „viešojo administravimo subjekto veiklos organizavimas“ (veiklos struktūrizavimas, veiklos organizavimo nuostatai, reglamentai, dokumentų valdymas, tvarkos, taisyklės, personalo tvarkyba, informacinių sistemų plėtra ir t.t.), būtų **teisingai identifikuojamas vidaus kontrolės sistemos organizavimas viešojo administravimo**

subjekte pagal Lietuvai keliamus reikalavimus narystėje ES, ir būtų apsaugota teisėkūra nuo klaidų, tokių, kaip pavyzdžiui, viešosios finansų kontrolės valdžios ir valdymo viešojo administravimo subjektus – Vidaus audito tarnybas priskirti ne „Valstybės valdymo sričiai“: „Bendrosios valstybės funkcijos“, bet neteisėtai priskirti „Vidaus administravimo sričiai“, „Ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio aptarnaujančiai sričiai“ ir / ar pan..

5. VSVA pažymi, kad Vidaus auditas yra imperatyvi valstybės *valdymo* mechanizmo dalis viešojo finansų kontrolė, kurios atlikimas išimtinai siejamas tik su valdžia ir viešuoju administravimu ir kurios perleidimas privatiems asmenims nebūtų suderinamas su valstybės interesais ir jos suverenitetu. Vidaus audito misija yra tapati aukščiausios audito institucijos – Valstybės kontrolės – misijai. Skiriasi tik viešosios finansų kontrolės lygiai, priklausomai, kuris viešosios finansų kontrolės subjektas vykdo kontrolę: 1) valstybės lygmuo – kai kontrolę vykdo Valstybės kontrolė; 2) viešojo administravimo subjekto lygmuo – kai kontrolę vykdo Vidaus audito tarnybos. Tačiau abu minėti viešosios finansų kontrolės subjektai nagrinėja vidaus kontrolę, įskaitant vidaus administravimą, ir prisideda prie viešųjų juridinių asmenų veiklos gerinimo savo vertinimais bei rekomendacijomis, todėl atlieka reikšmingą vaidmenį užtikrinant valstybės valdymą ir viešųjų juridinių asmenų vidaus kontrolės, įskaitant vidaus administravimą, efektyvumą. Abiejų subjektų - Vidaus audito ir Valstybės kontrolės - vykdomi finansiniai ir veiklos auditai yra esminiai dalykai, kurių metu kontroliuojamas valstybės, įskaitant savivaldybes, valdymas.

6. Vidaus auditas, kaip ir Valstybės kontrolė, neatsako už vidaus kontrolės, įskaitant vidaus administravimą, planavimą, įgyvendinimą, palaikymą ir dokumentavimą. Už vidaus kontrolės planavimą, įgyvendinimą, palaikymą ir dokumentavimą yra atsakingi viešųjų juridinių asmenų vadovai.

7. Vidaus auditas, kaip ir Valstybės kontrolė, vykdo teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūrą (teisės aktų vykdymo kontrolę), kas aiškiai reiškia, kad Vidaus audito tarnybos ir jų valstybės tarnautojai yra viešojo administravimo subjektai. Vidaus audito funkcijos patenka į viešojo administravimo funkcijas pagal: 1) Europos Komisijos, kuri yra daugumos bylų prieš valstybes nares iniciatorė ir dalyvė dėl ES sutarties, konstatavimą, kad viešosios valdžios funkcijos yra įstaigų, pavaldžių atskiroms ministerijoms, vietos savivaldos institucijų, taip pat kitų valstybinių įstaigų, darbuotojų pareigos, jei jos susijusios su viešųjų funkcijų atlikimu ar valstybės interesų apsauga, tokia, kaip: teisės aktų rengimas ir priėmimas, *teisės aktų įgyvendinimas bei vykdymo kontrolė*; 2) LR Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalies reguliavimą, kad Viešasis administravimas – teisės aktais reglamentuota viešojo administravimo subjektų veikla, skirta teisės aktams įgyvendinti: <...> *teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra*; 3) LR Viešojo administravimo įstatymo 7 straipsnio reikalavimą, kad <...> *konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais* <...>.

8. Vidaus audito tarnybos ir jų valstybės tarnautojai konsultuoja vidaus kontrolės, įskaitant vidaus administravimą, srityje valstybės ir savivaldybių viešųjų juridinių asmenų vadovus, kas atitinka viešojo administravimo reikalavimus pagal LR Viešojo administravimo įstatymo 7 straipsnio reguliavimą. Pažymėtina, kad visi viešojo administravimo subjektai neišvengiamai turi viešosios finansų kontrolės – vidaus audito kompetenciją.

9. Vidaus audito tarnybos ir jų valstybės tarnautojai, kaip ir Valstybės kontrolė, nedalyvauja viešųjų juridinių asmenų veikloje ir valdyme, ir turi imunitetą dalyvavimui veikloje, įskaitant vidaus administravimą, o kas svarbiausia - Vidaus audito tarnybos ir jų valstybės tarnautojai vertina vidaus administravimą ir dėl jo teikia išvadas ir rekomendacijas vadovybei. Priskyrus Vidaus audito tarnybų ir jų valstybės tarnautojų funkcijas vidaus administravimui, reikėtų, kad Vidaus audito tarnybos ir jų valstybės tarnautojai vertina savo veiklą, kas teisiškai neleidžiama ir pažeistų Lietuvos teisinius pagrindus ES dėl Vidaus audito tarnybų ir jų valstybės tarnautojų nepriklausomumo nuo viešojo juridinio asmens veiklos, įskaitant vidaus administravimą, nuo vadovybės, nuo poveikio vidaus auditui ir kitų veiksmų.

10. Europos Komisijos Biudžeto generalinio direktorato Aiškinamajame dokumente nurodyti reikalavimai, kad Viešosios vidaus finansų kontrolės sistemą turi valdyti centrinė institucija, kuri

veikia kaip sąsaja tarp Aukščiausiosios audito institucijos (Lietuvos atveju – Valstybės kontrolės) ir Viešosios vidaus finansų kontrolės (Lietuvos atveju – Viešojo administravimo subjektų Vidaus audito tarnybų). Todėl Lietuva, derindama savo teisę su ES teise, įsteigė Finansų ministerijoje savarankišką padalinį, kuris yra atsakingas už vidaus audito sistemos veikimą. Toks santykių įtvirtinimas viešojoje finansų kontrolėje tik dar kartą įrodo išskirtinį Vidaus audito, kaip viešosios finansų kontrolės subjekto, statusą ir skiriamuosius bruožus, ir minėtas subjektas neišvengiamai negali būti vidaus administravime, jis yra viešojo administravimo subjektas. Ir kadangi pagal administracinės teisės normas tiek valstybinio administravimo subjektai, tiek savivaldybių administravimo subjektai yra Valstybės valdymo organų sistemos neatsiejama dalis, todėl akivaizdu, kad Vidaus audito tarnyboms ir jų vidaus auditoriams, kaip viešosios finansų kontrolės subjektams, kuriems suteikti viešojo administravimo įgaliojimai, turi būti teisingai priskiriamos viešosios finansų kontrolės „Valstybės valdymo srities“: „Bendrosios valstybės funkcijos“.

11. VSVAА pažymi ir tai, kad LR viešojo administravimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytas reguliavimas, kad funkcijas pavedama atlikti darbuotojams arba valstybės tarnautojams taip, kad šios funkcijos nesudarytų daugiau negu pusės valstybės tarnautojui jo pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytose viešojo administravimo srityse ir ne daugiau kaip pusės valstybės tarnautojo darbo laiko atliekant jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytose viešojo administravimo srityse nėra teisingas, kadangi paskutinėje Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje yra išvados, kad viešųjų funkcijų atlikimas *turi sudaryti esminę asmens pareigų dalį*, kas reiškia, kad asmenims viešojo administravimo funkcijas turi būti pavedama atlikti taip, kad jos sudarytų esminę asmens pareigų dalį. VSVAА akcentuoja, kad Vidaus audito tarnybų ir jų valstybės tarnautojų viešosios finansų kontrolės funkcijos, tokios kaip teisės aktų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo priežiūra (teisės aktų vykdymo kontrolė) bei konsultavimas sudaro esminę minėtų pareigūnų vykdomų pareigų dalį ir atitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją.

12. VSVAА dar kartą ragina teisėkūros subjektus pašalinti grubius teisinio reguliavimo pažeidimus ir spragas dėl savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų, kurios iki šiol neintegruotos į LR valstybės kontrolės institucinę struktūrą, nors faktiškai vykdo būtent LR valstybės kontrolės funkcijas:

12.1. VSVAА pažymi, kad nuo Lietuvos įstojimo į ES dienos savivaldybės negali vykdyti išorės viešosios finansų kontrolės – išorės audito, - ir minėta funkcija savivaldybėms negali būti nustatyta, kadangi tai grubiai prieštarauja Lietuvos prisijungimo prie Europos Sąjungos sutarčiai ir Lietuvos įsipareigojimams ES. Pagal minėtą sutartį Lietuva įsipareigojo vykdyti viešosios finansų kontrolės mechanizmą, kurį sudaro tik: vidaus kontrolė, vidaus auditas, kurį vykdo viešojo administravimo subjektai- Vidaus audito tarnybos -, ir išorės kontrolė, kurią išorės audito forma vykdo tik aukščiausioji audito institucija - LR valstybės kontrolė. Lietuvos narystės ES pagrindais viešajai finansų kontrolei yra rezervuojamos LR nacionalinio biudžeto lėšos, vadinasi, visų mokesčių mokėtojų lėšos, kurios turi būti naudojamos tik pagal teisėtą paskirtį ir niekaip kitaip. Kol nepašalinti teisinio reguliavimo pažeidimai ir spragos dėl savivaldybės kontrolės ir audito tarnybų, tol Lietuvos teisinė sistema yra pažeidžianti tiek ES teisę, tiek ir nacionalinę teisę, teisinių santykių pažeidimai gilėja ir generuoja kitus pažeidimus;

12.2. Lietuvos dabartiniame reguliavime savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos nėra vykdomoji institucija, nėra atstovaujamoji institucija, nėra ir viešųjų paslaugų teikėjai, o yra tik neatpažįstamas, teisiškai klaidinantis ir neaiškus „subjektas“, kas pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsnį, kuriame aiškiai sakoma, kad Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės bei savivaldybės tarybos sprendimams tiesiogiai įgyvendinti savivaldybės taryba sudaro jai atskaitingus *vykdomuosius organus, kas akivaizdžiai reiškia, kad savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų vadovai - savivaldybių kontrolieriai turi įgaliojimus tik savivaldybių tarybų įgaliojimų laikui*. Tai patvirtina ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas 2002 m. gruodžio 24 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalies (2000 m. spalio 12 d. redakcija), 3 straipsnio 4 dalies (2000 m. spalio 12 d. redakcija), 5 straipsnio 1 dalies 2

punkto (2000 m. spalio 12 d. redakcija), 18 straipsnio 1 dalies (2000 m. spalio 12 d. redakcija), 19 straipsnio 1 dalies 2, 3, 4, 8, 15 punktų (2000 m. spalio 12 d. redakcija), 21 straipsnio 1 dalies 1, 5, 7, 9, 12, 15, 16, 17, 18 punktų (2000 m. spalio 12 d. redakcija), šios dalies 6 punkto (2000 m. spalio 12 d. ir 2001 m. rugsėjo 25 d. redakcijos) ir šios dalies 14 punkto (2000 m. spalio 12 d. ir 2001 m. lapkričio 8 d. redakcijos), taip pat dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo taikymo tvarkos konstitucinio įstatymo, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 straipsnio pakeitimo įstatymo taikymo tvarkos konstitucinio įstatymo įrašymo į konstitucinių įstatymų sąrašą įstatymo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ išaiškinęs, kad Konstitucijos 119 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas vykdomųjų organų atskaitingumo atstovybei principas *suponuoja tai, kad savivaldybių taryboms atskaitingi vykdomieji organai turi būti sudaromi savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui*. Vadinasi, Lietuvos įstatymuose nuslepiamas savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų teisinis statusas, kad savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos *sudaromos savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui, kas reiškia, kad savivaldybės kontrolierius / savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos vadovas turi būti politinio pasitikėjimo pareigūnai, kurie neturi nepriklausomumo, todėl negali vykdyti, organizuoti jokio audito. Pažymėtina, kad neturintis nepriklausomumo auditas grubiai prieštarauja* Limos deklaracijoje įtvirtintiems audito principams. Limos deklaracija, priimta IX INTOSAI kongrese (Lietuva INTOSAI nare tapo 1992 m. spalio 18 dieną), yra vienas svarbiausių šios organizacijos dokumentų ir pagal Lietuvos įsipareigojimus ES ir ES sutartį privalomai taikomas Lietuvos viešosios finansų kontrolės subjektui – Valstybės kontrolei, o *savivaldybės kontrolierius / savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos, atlikdami Valstybės kontrolės vykdomą išorės auditą, grubiai prieštarauja Limos deklaracijai, kadangi minėtų tarnybų vadovai, būdami politinio pasitikėjimo subjektai, netenkina pagrindinio reikalavimo – nepriklausomumo, kas reiškia, kad ir jų organizuojamas ir vykdomas auditas neturi nepriklausomumo taip pat*;

2) kol savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos neintegruotos į Valstybės kontrolės institucinę struktūrą, tol minėtos tarnybos negali vadovautis ir Valstybės kontrolieriaus išleistais teisės aktais, kadangi savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos nėra pavaldžios Valstybės kontrolei, jų nesieja instituciniai pavaldumo santykiai, tačiau iki šiol savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos neleistinai vadovaujasi Valstybės kontrolieriaus išleistais įsakymais patvirtintomis metodikomis ir pan.;

3) kol savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos nėra integruotos į Valstybės kontrolės struktūrą, tol minėti subjektai nepatenka į Lietuvos vykdomą viešosios finansų kontrolės mechanizmą ir tol joms negalima priskirti viešosios išorės finansų kontrolės – išorės audito funkcijų; joms negalima priskirti audito funkcijų, nes tokiu atveju minėti subjektai / tarnybos neišvengiamai turi būti eliminuojami iš viešojo sektoriaus ir turi veikti rinkoje paslaugų teikime ir pradėti veikti pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, kuris parengtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. gruodžio 20 d. reglamentą Nr. 1893/2006 (PDF), nustatantį statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE, kuriame suklasifikuotos ES vidaus rinkos ekonominės veiklos, tarp jų – ir išorinio audito; 3) ir kiti pažeidimai.

VSVA atkreipia dėmesį į tai, kad teisėkūros subjektai, dar nepanaikinę esamų Lietuvos teisyne pažeidimų ir neatstatę teisingo santykių reguliavimo jame, jau imasi keisti tą reguliavimą, kuris šiai dienai yra teisingas ir atitinka Lietuvos įsipareigojimus pagal ES sutartį. VSVA atkreipia dėmesį į tai, kad esami pažeidimai teisyne generuoja kitus, dar gilesnius pažeidimus.

Atsižvelgiant į VSVA raštuose išdėstytas aplinkybes ir argumentus, VSVA dar kartą prašo Lietuvos Respublikos teisėkūros subjektus, reguliuojant Vidaus audito tarnybų, jų vadovų ir vidaus auditorių teisinius santykius bei statusą Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo, Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymuose ir visuose kituose įstatymuose ir visuose teisės aktuose:

1. nepažeisti Vidaus audito subjektų teisinio statuso, nepažeisti minėtų subjektų valstybinės tarnybos santykių, nepažeisti Vidaus audito tarnybų, jų vadovų ir vidaus auditorių teisėtų lūkesčių, nebloginti jų teisinės padėties, bet ją vystyti ir stiprinti. VSVA prašo, vykdant

teisėkūrą, atsižvelgti į teisėkūros subjektams pateiktus VSVA argumentus šiame rašte, taip pat VSVA raštuose: 2022-07-17 rašte „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo projekto“, 2022-09-09 rašte „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto“, 2022-09-13 rašte Nr. „Dėl valstybės tarnybos įstatymo projekto ir su juo susijusių įstatymų projektų“, ir prašo pašalinti pažeidimus Lietuvos teisyne, prašo nepažeisti Lietuvos teisinių pagrindų narystėje Europos Sąjungoje ir Europos Sąjungos sutarties;

2. užtikrinti, kad iš visų neteisėtų reguliavimų, tokių kaip: „Ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijos – veiklos, kuriomis yra užtikrinamas valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos savarankiškas funkcionavimas tam, kad ji galėtų tinkamai atlikti jai pavestas funkcijas: personalo tvarkymas, buhalterinė apskaita, turto valdymas, dokumentų valdymas, viešųjų pirkimų vykdymas, viešųjų ryšių palaikymas, tarptautinių ryšių palaikymas, vidaus auditas, teisinis atstovavimas, organizacinės kultūros palaikymas, projektų valdymas, korupcijos prevencija ir vidaus tyrimai ir kita ūkinio ar techninio pobūdžio veikla ir pan.“ būtų išbrauktas „vidaus auditas“, kadangi kaip jau pagrįsta, vidaus auditas negali būti priskirtas ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijoms; Vidaus auditas negali būti priskirtas vidaus administravimui; Vidaus auditas negali būti priskirtas ir kitoms neteisėtoms veikloms, ir laikantis teisingų galiojančių nacionalinės ir ES teisės reikalavimų viešosios finansų kontrolės srityje dėl vidaus audito, kaip finansų kontrolės svarbos valstybės valdyme, „vidaus auditas“ turi būti teisingai priskiriamas prie „Valstybės valdymo srities“: „Bendrosios valstybės funkcijos“;

3. užtikrinti, kad Vidaus audito tarnybų, jų vadovų ir vidaus auditorių funkcijos teisingai būtų priskirtos viešojo administravimo funkcijoms, bet jokia būdu – ne vidaus administravimo funkcijoms;

4. siekiant panaikinti Vidaus audito tarnybų valstybės tarnautojų diskriminaciją, Valstybės tarnybos įstatyme 1 priede „Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų pareigybių grupės ir pareiginių algų koeficientai“ reglamentuoti vidaus audito pareigybes ir atitinkamai pareiginių algų koeficientus (baziniais dydžiais): Vidaus audito tarnybos vadovas (1 priedo 3 eilutė); Vidaus audito tarnybos vadovo pavaduotojas (1 priedo 4 eilutė); vyriausiasis vidaus auditorius (1 priedo 5 eilutė), vyresnysis vidaus auditorius (1 priedo 6 eilutė) ir vidaus auditorius (1 priedo 7 eilutė);

5. užtikrinti, kad teisingi teisiniai reikalavimai, kriterijai, VSVA argumentai būtų taikomi ne fragmentuotai, bet teisingai ir sistemškai visame teisyne, susijusiame su Vidaus audito tarnybų, jų vadovų ir vidaus auditorių statuso reguliavimu, jo nepažeisti, nepažeisti Lietuvos įsipareigojimų narystėje ES, nepažeisti ES sutarties ir iš jos išplaukiančių Reglamentų ir direktyvų.